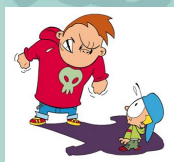

Aggresjonsforståelse og aggresjonsmestring

Stord 3.2.12

Utvei
Møllehagen skolesenter
Marit Skrabberud

Innagerende og utagerende atferd

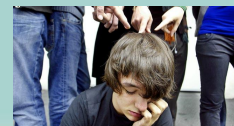
~ Atferd barn/unge retter mot seg selv (innagerende atferd)

- . Trekker seg vekk
- . Engstelige, forsiktige
- . Blir lei seg
- . Utrygge- vil at vi voksne skal være der for dem

~ Atferd barn/unge retter mot andre (utagerende atferd)

- . Vil ikke høre på den voksne
- . Vrange
- . Aggressive mot andre

Stå sammen som voksne:

~ Alle som omgås med de som viser utfordrende atferd må ha en eksakt ide om hva de legger i begrepet!

(Berkowitz, 1993)

Et innagerende barn

- ~ Lite oppmerksomhet
- ~ Knappt synlig
- ~ Belastning for individet
- ~ Går utover læring og sosialt liv
- ~ Innagerende atferd

Innagerende atferd er:

- ~ Innagerende atferd er en benevnelse på en atferd der følelser, opplevelser og tanker holders og vendes innover mot en selv.
- ~ Uttrykk som kommuniseres kan være: sårbar, avvisende, deprimert, tilbaketrukket, angst og usikkerhet.

(Ingrid Lund 2005)

Utagerende atferd

- ~ Innbefatter handlinger som å bli fort sint, svare tilbake til voksne ved irettesettelse eller krangling og slåssing med andre barn. Det kan være fysiske eller verbale angrep på andre mennesker.

(Nordahl, Sørlie, Manger og Tveit, 2005)

Aggresjon

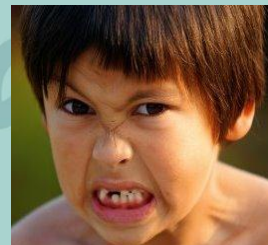
~ Aggresjon er en intensjonell handling som har som mål å skade, eller å forvolde smerte. Handlingen kan være fysisk eller verbal.

(Aronson 1999)

Om barnet lykkes eller ei i å nå sitt mål om å skade, så er det likevel aggresjon.

Sinne

- ~ Det er lov å være sint
- ~ Følelser der og da
- ~ Kommer fram ved en vond hendelse

Aggresjon:

- ~ Barnet opplever suksess ved å være aggressiv!
- ~ Aggresjon fører til økt aggresjon!

Atferd rettet mot andre

- ~ Fysisk aggresjon vanlig hos 2-4 åringer

(Alink mfl., 2006; Tremblay mfl., 2004).

- ~ Barn utvikler fysisk aggresjon så snart de ser at dette kan fungere som kommunikasjon

(Tremblay 2004)

Vold:

- ~ Vold er aggresjon som har ekstremt mye sinne rettet mot sitt mål. All vold er aggresjon, men det er ikke all aggresjon som er voldelig.

Anderson og Bushman (2002)

Ulike former for aggresjon

Reaktiv aggresjon (reagerer med aggresjon)
Kort lunte, hissigpropp, lett å terge

Proaktiv aggresjon (oppsøker situasjoner)
Går aktivt inn for å være aggressiv- uten noen spesiell foranledning

Noen barn har begge typer aggresjon

(Roland og Idsøe, 2001, Dodge, 1991)

Konteksten spiller inn

- ~ Proaktiv og reaktiv aggresjon kan være knyttet til ulike sosialiseringprosesser i hjemmet og blant jevnaldrende.

(Vitaro og Brenden 2000)

Reaktiv aggresjon

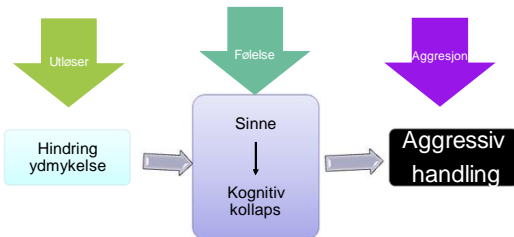

Reaktiv aggresjon

- ~ Er en tendens til å uttrykke negativ atferd når noen er sinte. Ved reaktiv aggresjon har det oppstått en situasjon/hendelse kort tid, eller relativt kort tid i forkant av den aggressive akten.
- ~ Er styrt av intense emosjoner og er ikke planlagt.

(Roland og Idsøe 2001)

Reaktiv aggressivitet Æ den Æ sinte

Reaktiv aggresjon

- ~ Lett provosert, har kort lunte og lav frustrasjonsterskel.
- ~ Lett synlig
- ~ Erfarer negativ samhandling med jevnaldrende, lite akseptert
- ~ Grensesetting fra voksne tolkes ofte negativt.

Håndtering . reaktiv aggresjon

- ~ Observasjon
- ~ Kartlegge utløsende faktorer
- ~ Redusere frustrasjonsfaktorer
- ~ Stabile voksne over tid
- ~ Tolke atferden sammen med barnet
- ~ Grensesetting bør ikke trigge frustrasjonen.
- ~ Organisere aktiviteter

Hva mener du om barns lekeslossing/Boltrelek?

- ~ Har ikke til hensikt å skade
- ~ Finnes hos veldig mange pattedyr
- ~ Regnes som viktig i barns (særlig gutters) utvikling
- ~ Barn som boltreleker lærer grenser og utvikler hjernen (frontallappen)

- ~ Finnes det arenaer i barnehagen for dette?
- ~ Hva skal vi tillate?

(Nils Eide-Midsand 2007)

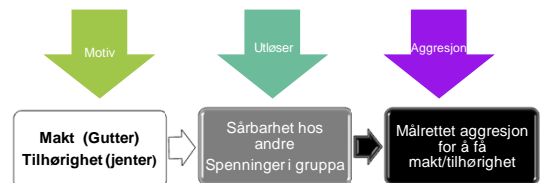
Proaktiv aggresjon:

- ~ Er en tendens til å angripe noen for å oppnå materiell eller sosial belønning. Aggresjonen er mer planlagt og elevene kan oppnå et mål ved å ydmyke andre.
- (Roland 2006)

Proaktiv aggresjon

- ~ Vil oppnå sosial gevinst
- ~ Kan stenge ute andre barn, spre rykter
- ~ Ønsker makt og tilhørighet
- ~ Planlegger hva de skal gjøre
- ~ Blir akseptert av jevnaldrende
- ~ Kan ha mindre empati med andre

Proaktiv aggresjon Ë den Ì lureì

Håndtering . proaktiv aggresjon

- ~ Observasjon før handling
- ~ Skape uro og støy rundt barnets atferd.
- ~ Forsterke positiv atferd.
- ~ Styrke gruppetilhørigheten og samholdet
- ~ Konsistente reaksjoner.
- ~ Identifisering og håndtering av barnets bortforklaringer.

Håndtering av proaktiv aggresjon:

- ~ Må forholde oss til :
 - Den negative handlingen
 - Måloppnåelsen

- ~ Å sette i gang tiltak for å få en endring, innebærer at du blir upopulær en liten periode. Du står i fare for å bli kraftig avvist, og stemplet som en veldig urettferdig voksen.

Helt til barna skjønner at den voksne vil dem vel, og de forstår hensikten med tiltakene.

Håndtering av utagerende barn

- ~ Kroppsspråk
- ~ Stemmebruk
- ~ Utstrål full kontroll over situasjonen
- ~ Humor- avledning
- ~ Forsøk å være bekreftende
- ~ Gi handlingsalternativer
- ~ Støtt hverandre!

Vanlige sårbarhetssammenhenger eller situasjoner er og:

- ~ når personlige grenser blir overtrådt/ ved tett fysisk kontakt/ risikokontakt
- ~ ved grensesetting og i kravsituasjoner
- ~ ved kommunikasjonsproblemer og språkproblemer
- ~ personen får et nei, ønsker og behov blir avvist.
- ~ personen blir skuffet ved at forventninger ikke blir innfridd
- ~ ved mye mas og kritiske kommentarer

Konfrontasjon

- ~ Å stå rett foran et menneske virker i seg selv provoserende.
- ~ Straks man stiller seg på siden av vedkommende, dempes aggresjonen.

AGGRESJONSTRIGGERE

- ~ 1. Kognisjon
- ~ 2. Affekt
- ~ 3. Psykisk spenning
- ~ 4. Frustrasjon
- ~ 5. Provokasjon

Aggresjonsdempende

- ~ Hva er det som skjer? Skaff deg en oversikt.
- ~ Hvor skjer dette?
- ~ I relasjon med hvem?
- ~ Er det nødvendig å gjøre noe med dette?
 - . Fordi vi har bestemt det?
 - . Nødsituasjon?
 - . Hjemmel for å gripe inn
- Hva kan jeg gjøre?
- Hva kan skje hvis jeg griper inn?

Fjern aggresjonstriggere hos barnet så langt det er mulig!

NØDRETT

” §47: nødrett: +Ingen kan straffes for handling som foretas for å redde en annen person eller gods fra en fare som ikke kan avverges på annen måte+

Dette betyr at vi i enkelte tilfeller med makt / tvang kan hindre personer i å skade seg selv eller andre, og stoppe forsøk på betydelig materiell skade.

NØDVERGE

” §48:NØDVERGE: +Ingen kan straffes for handling som foretas til avverging av . eller forsvar mot rettstridig angrep+

Det betyr at enhver har rett til å forsvare seg selv, dersom det ikke går an å komme ut fra en farlig situasjon på en annen måte.